

Matematika „A”
9. szakiskolai évfolyam

17. modul

GEOMETRIAI SZÁMÍTÁSOK

Készítette: Vidra Gábor

A modul célja	Egyszerűbb számítások gyakorlása szögekkel, síkidomokkal, testekkel kapcsolatban. Képletek alkalmazása, rendszerezése. Kerület, terület, térfogat és felszín szemléletes fogalma, kiszámítása a tanult síkidomok, testek esetében.
Időkeret	4 óra
Ajánlott korosztály	Szakiskolák 9. évfolyama
Modulkapcsolódási pontok	Tágabb környezetben: Képzőművészet, zene, építészet, informatika, kémia, természeti környezet, kertészet, szabás- varrás. Szűkebb környezetben: Síkgeometria, térfogat- és felszín számítás, térgeometriai feladatok. Ajánlott megelőző tevékenységek: Általános iskolás sík- és térgeometriai ismeretek, szögpárok. Ajánlott követő tevékenységek: Térfogat- és felszínszámítás, testek síkmetszetei, térgeometriai feladatok.

A képességfejlesztés fókuszai	Becslés, mérés, valószínűségi szemlélet: Síkídomok kerületének, területének, térbeli alakzatok élvázának, felszínének, térfogatának becslése. Valóságos tárgyak, modellek elkészítéséhez felhasználandó anyagok mennyiségének közelítő meghatározása, az ehhez szükséges képességek fejlesztése. Mennyiségi következtetés: Sokszögekkel kapcsolatos számítások. A sík és a tér alakzatok vizsgálata, következtetések megfogalmazása mennyiségi jellemzőik között. A mennyiségek folytonossága, fogalmának továbbfejlesztése. A hosszúság, terület és térfogat mértékegységeinek átváltása. Számolás, számlálás, számítás: Terület, kerület, felszín, térfogat nagysági viszonyai, mérőszámok összehasonlítása, rendezése, a számolási készség alkalmazása a valóság tárgyain, illetve azok geometriai modelljein. Szöveges feladatok, metakogníció: Szövegértelmezés továbbfejlesztése, a lényegkiemelő képesség fejlesztése. A valóság tárgyainak geometriai modellezéséhez szükséges képességek, a térlátás fejlesztése. Rendszerezés, kombinatív gondolkodás: Síkbeli és térbeli analógiák felfedezése. A valóság tárgyainak jellemzése a geometriai fogalmak segítségével, absztrakciós képesség fejlesztése. Induktív, deduktív következtetés: Összefüggések, képletek felfedezése gyakorlati tapasztalatból kiindulva, azok általánosítása és alkalmazása más esetekben.

AJÁNLÁS

A modulban sok korábbi témakörrel kapcsolatos ismeretet használunk, ezért azok ismeretét célszerű diagnosztikával felmérni, és az eredmény függvényében az ismétlést elvégezni. A feladatok megoldásakor fontosnak tartjuk, hogy a tanulócsoporthoz igényeihez, szokásaihoz alkalmazkodva a tanár megtalálja az egyéni és a kooperatív feladatmegoldás megfelelő arányát (a kooperatív módszerek előtérbe helyezésével). Az ellenőrzés változatos formáit javasoljuk (diákkvartett esetén sorsolással, diagnosztika, röpdolgozat az egész tanulócsoporthoz kiterjesztve), és fontosnak tartjuk a rendszerességet ezen a téren.

TÁMOGATÓ RENDSZER

A modulhoz készült bemutató segítségével az elméletet és a mintapéldákat kivetítve, a Tanulók könyve nélkül is átvehetjük. Elsősorban frontális munkához ajánlott.

Vigyázzunk azonban, a modulból semmiképpen ne hagyjuk ki a differenciálást és a kooperatív módszerek használatát, bármilyen csábító is, csak az óra egy részében ajánlott a bemutató kivetítése!

MODULVÁZLAT

	Lépések, tevékenységek	Kiemelt készségek, képességek	Eszköz/ Feladat/ Gyűjtemény
I. Szögekkel kapcsolatos számítások			
1.	Csoportalakítás (tetszőleges módszerrel); esetleg a 15. modulban a szögekkel kapcsolatos ismeretek önálló ismételése)	Kooperáció, kommunikáció.	Tanár által meghatározott feladat vagy csoportbeosztás.
2.	Szögpárokról tanultak ismételése (diákkvartett, igaz – hamis)	Kooperáció, kommunikáció, rendszerezés, szövegértés, figyelem.	Bemutató
3.	Szögekkel kapcsolatos feladatok (csoportmunkában)	Kooperáció, kommunikáció, kombinatív gondolkodás, metakogníció, számolás.	1–3. feladatok
II. Síkidomok kerülete, területe			
1.	A körrel kapcsolatos számítások	Kooperáció, kommunikáció, kombinatív gondolkodás, metakogníció, számolás	1–2. mintapélda (jobb képességű csoportok esetén 3. mintapélda is)
2.	Körrel kapcsolatos feladatok megoldása		4–13. feladatokból válogatunk
3.	Sokszögek kerülete, területe (frontális magyarázat, majd csoportmunka)		4. mintapélda 14 – 20. feladatokból válogatunk
III. Testekkel kapcsolatos számítások			
1.	Térfogat- és felszínképletek	Figyelem, rendszerezés.	Bemutató
2.	Térfogat- és felszínszámítással kapcsolatos feladatok (csoportmunkában)	Kooperáció, kommunikáció, kombinatív gondolkodás, metakogníció, számolás	21–38. feladatokból válogatunk